

תקנות בתי המשפט (גישור), התשנ"ג-1993¹

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 79ד(א) ו-109 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן - החוק) וסעיף 26(א) לחוק בית המשפט לענייני משפחה, התשנ"ה-1995 ושאר הסמכויות הנתונות לי לפי כל דין, אני מתקין תקנות אלה:

הגדרות

(תיקונים: התשנ"ט, התשס"ב)

1. בתקנות אלה -

"גישור" - כמשמעו בסעיף 79ג לחוק;

"מגשר" - מי שתפקידו לסייע בידי בעלי הדין להגיע להסדר גישור מתוך ניהול משא ומתן חופשי, מבלי שיש בידו סמכות להכריע בו;

"הסדר גישור" - הסכם בין בעלי הדין על יישוב סכסוך שביניהם, שהושג בסיומו של הליך גישור.

מהות הגישור

(תיקון התשס"ב)

2. גישור הוא הליך שבו נועד מגשר עם בעלי הדין, כדי להביאם לידי הסכמה על יישוב הסכסוך, בין היתר על ידי בירור הנושאים שבמחלוקת, גילוי מידע הדרוש בקשר לסכסוך והצעת אפשרויות לפתרונו.

העברת ענין למגשר

(תיקונים: התשנ"ט, התשס"ב)

3. (א) הצעת בית משפט (הדן)², לבעלי הדין, להעביר ענין שלפניו, כולו או מקצתו, לגישור, יכול שתיעשה בכל שלב של הדיון.

(ב) בית המשפט יסביר לבעלי הדין כי דברים שיימסרו במסגרת הליך הגישור לא יישמשו ראיה בהליך משפטי אזרחי, וכי אי הסכמתם להעברת הענין לגישור או הפסקת הגישור לא ישפיעו על תוצאות הדיון בבית המשפט.

(ג) הסכימו בעלי הדין להעביר את הענין לגישור ולמנות מגשר, יודיעו לבית המשפט מיהו המגשר וימסרו לבית המשפט כתב הסכמה ממנו.

(ד) לא הגיעו בעלי הדין לידי הסכמה על מינוי מגשר, רשאי בית המשפט לבחור מגשר מתוך רשימת המגשרים כמשמעותה בתקנה 2 לתקנות בתי המשפט (מינוי מגשר), התשנ"ו-1996.

(ה) הסכים המגשר לקבל את המינוי לפי תקנת משנה (ד), ימסור לבית המשפט את כתב הסכמתו.

(ו) אישר בית המשפט את העברת הענין לגישור, יראו את ההסכם בנוסח שבתוספת (להלן - ההסכם המצוי), כהסכם בין בעלי הדין, ובינם לבין המגשר, זולת אם הסכימו ביניהם, בכתב, אחרת.

עיצוב הליכים

(תיקון התשס"ב)

4. (א) מונה מגשר, יודיע לו בית המשפט את התקופה שקבע לעיצוב ההליכים שלפניו לפי סעיף 79ג(ה) לחוק.

(ב) חלפה התקופה שקבע בית המשפט לעיצוב ההליכים, ולא הגיעו בעלי הדין לידי הסדר גישור, יודיע המגשר לבית המשפט אם בעלי הדין מסכימים להארכת התקופה ומהי תקופת ההארכה שלה הסכימו.

חובות המגשר

(תיקונים: התשנ"ט, התשס"ב)

5. (א) במילוי תפקידו ינהג המגשר בהגינות, בתום לב וללא משוא פנים.

(ב) המגשר יסרב לקבל מינוי לפי תקנה 3 אם -

(1) היה בינו לבין אחד מבעלי הדין קשר מקצועי או אישי קודם, זולת אם הודיע על כך לבעלי הדין האחרים והם נתנו את הסכמתם למינויו בכתב;

¹ ק"ת 5539, התשנ"ג (10.8.1993), עמ' 1042.

תיקונים: ק"ת 5947, התשנ"ט (20.1.1999), עמ' 283;

ק"ת 6129, התשס"ב (25.10.2001), עמ' 50 (כולל שינוי השם);

ק"ת 6167, התשס"ב (15.5.2002), עמ' 676 [התשס"ב (מס' 2)].

² בתיקון התשנ"ט לא נמחקה, כנראה בטעות, מילה זו מנוסח התקנה.

(2) הוא עלול, לדעתו, להימצא, במישרין או בעקיפין, במצב של ניגוד עניינים בין תפקידו כמגשר ובין ענין אחר; נתגלה החשש לניגוד העניינים במהלך הגישור, יפסיק המגשר את הגישור, ויודיע לבית המשפט כי אינו יכול להמשיך לשמש כמגשר.

(ג) המגשר יעמיד את בעלי הדין על הצורך להתחשב בענייניו של קטין או פסול דין הקשור לסכסוך.

(ד) המגשר לא ישתמש בכל מידע שנמסר לו במהלך הגישור, שלא יכול היה לקבלו בדרך אחרת במאמץ סביר, לכל מטרה זולת הגישור.

(ה) המגשר לא יגלה כל מידע שנמסר לו במהלך הגישור למי שאינו צד לגישור.

(ו) מסר בעל דין מידע למגשר תוך דרישה לשומרו בסוד, ישמור המגשר על סודיות המידע כלפי כל בעל דין אחר, אלא אם כן ויתר מוסר המידע על הסודיות.

(ז) המגשר לא יעץ לבעלי הדין בעניין מקצועי שאינו בתחום התמחותו ולא ייתן חוות דעת מקצועית על שאלה שבמומחיות שהתעוררה במהלך הגישור, אף אם היא בתחום התמחותו.

(ח) המגשר לא יהיה צד להסדר הגישור, ולא יוטלו עליו בהסדר הגישור חובות ולא יוקנו לו זכויות, בין במישרין בין בעקיפין, ואולם לאחר הפסקת הגישור רשאים בעלי הדין להסכים שהמגשר יתן חוות דעת על הסכסוך או יתמנה לבורר בסכסוך.

תחילת הגישור

(תיקון התשס"ב)

6. בתחילת הגישור יסביר המגשר לבעלי הדין, במידת הצורך, את מהות הגישור, להבדיל מבוררות, מייעוץ או טיפול מקצועי, ואת פרטי ההסכם המצוי, וכן כי -

(1) בעלי הדין מחוייבים לנהוג במהלך הגישור בהגינות ובתום לב, כי רשאים הם להיוועץ באופן עצמאי בכל שלב עם מי שיבקשו, לגבי כל ענין שבגישור, וכי רשאים הם להפסיק את הגישור בכל עת בהתאם להוראות תקנה 8(א);

(2) המגשר רשאי להיוועד עם בעלי הדין, ביחד או לחוד, ובהסכמת בעל דין - בלי עורך דינו, וכן עם כל מי שקשור לסכסוך, לרבות עם עורך הדין של בעל דין בנפרד.

שכר טרחה הוצאות ופקדון

(תיקונים: התשנ"ט, התשס"ב)

7. (א) שכר הטרחה שישלמו בעלי הדין למגשר לא יחושב לפי ערכו של נושא הסכסוך ולא יהיה מותנה בתוצאה של הגישור, והוא ישולם למגשר בין אם הגיעו בעלי הדין להסדר גישור ובין אם לאו.

(ב) בתחילת הגישור יודיע המגשר לבעלי הדין את שכר הטרחה שקבע ואת אופן תשלומו; שכר הטרחה לא ייקבע בסכום הכולל גם הוצאות בעין.

(ג) בעלי הדין יסכימו ביניהם מראש על אופן חלוקת שכר טרחת המגשר והוצאותיו בעין, לרבות הוצאות בקשר להיוועצות עם מי שקשור לסכסוך או לקבלת חוות דעת של מומחה; לא הסכימו על כך - ישאו בתשלומים כאמור שווה בשווה.

(ד) בית המשפט, רשאי לקבוע סכום שיימסר למגשר מראש כפקדון על חשבון שכר טרחתו והוצאותיו בעין.

(ה) התעוררו חילוקי דעות בין המגשר ובין בעלי הדין בענין שכר הטרחה או ההוצאות בעין כאמור, יחליט בהם בית המשפט.

הפסקת הגישור

(תיקונים: התשנ"ט, התשס"ב)

8. (א) בעל דין רשאי להפסיק את הגישור בכל עת ולבקש חידוש ההליכים בבית המשפט, לאחר שמסר על כך הודעה, בכתב, לבעלי הדין האחרים ולמגשר.

(ב) המגשר רשאי להפסיק את הגישור אם הוא סבור כי נתקיים אחד מאלה:

(1) הענין אינו מתאים, לדעתו, לגישור;

(2) בעלי הדין או מי מהם אינם נוהגים בהגינות או בתום לב, או אינם משתפים פעולה עמו;

(3) בעלי הדין או מי מהם אינם מגלים את המידע הדרוש לקיום הגישור;

- (4) אין לדעתו סיכוי סביר שבעלי הדין יגיעו להסדר גישור ;
- (א4) הסדר הגישור שבעלי הדין עומדים להגיע אליו הוא בלתי חוקי, בלתי מוסרי או סותר את תקנת הציבור ;
- (5) הסדר הגישור שבעלי הדין עומדים להגיע אליו הוא בלתי הוגן בעליל ;
- (6) הסדר הגישור שבעלי הדין עומדים להגיע אליו אינו מתחשב בענייניו של קטין או פסול דין הקשור לסכסוך ;
- (7) כתוצאה מהסדר הגישור עלול להיגרם נזק של ממש לצד שלישי ;
- (8) בעלי הדין אינם משלמים את שכר טרחתו או הוצאותיו בעין.
- (ג) החליט המגשר להפסיק את הגישור, יודיע המגשר על החלטתו לבית המשפט ; המגשר לא ימסור לבית המשפט את נימוקיו ולא יחווה דעתו בכל עניין הנוגע לגישור, אלא על פי תקנה 5(ח).
- (ד) הופסקו ההליכים יורה בית המשפט על חידוש הדיון בפניו ; מועד הדיון ייקבע בהתחשב בתאריך הגשת התובענה.

הסדר הגישור

(תיקון התשס"ב)

9. (א) הגיעו בעלי הדין להסדר גישור, יערכו אותו בעלי הדין או המגשר בכתב, ויפרטו בו את כל התנאים לפיהם ייושב הסכסוך ; בעלי הדין יחתמו על הסדר הגישור והמגשר יקיימו בחתימתו.
- (ב) נחתם הסדר הגישור, יודיע על כך המגשר לבית המשפט בהקדם האפשרי ; ביקשו בעלי הדין לתת תוקף של פסק דין להסדר הגישור יצרף המגשר להודעתו עותק ממנו.
- (ג) בית המשפט רשאי לתת תוקף של פסק דין להסדר הגישור, וכן רשאי הוא לזמן את בעלי הדין לבית המשפט כדי שיתנו לו הסברים על הסדר הגישור.

בקשה למתן תוקף של פסק דין להסדר גישור

[תיקון התשס"ב (מס' 2)]

10. (א) בקשה למתן תוקף של פסק דין להסדר גישור לפי סעיף 79ג(ח) לחוק תוגש בדרך של המרצת פתיחה בידי הצדדים לסכסוך שחתמו על הסדר הגישור או מי מהם.
- (ב) בבקשה יפורטו עובדות הסכסוך ופרטי הסדר הגישור, ויצורפו לה הסדר גישור, ההסכם שנחתם בין הצדדים לסכסוך לבין המגשר ותצהיר לאימות העובדות המשמשות יסוד לבקשה.
- (ג) בקשה לפי תקנה זו תוגש לבית המשפט שהוא בעל הסמכות העניינית והמקומית לדון בתובענה נושא הסכסוך.
- (ד) בתקנה זו, "סכסוך" - מצב שבו קיימת עילה לתביעת זכות.

(תיקון התשס"ב)

תוספת

(תקנה 3(ו))

ההסכם המצוי בין בעלי דין ומגשר

- בעלי הדין מתחייבים לשתף פעולה עם המגשר, לקיים את הליך הגישור בהגיונות ובתום לב ולגלות מידע הדרוש כדי ליישב את הסכסוך ביניהם בדרך של הסכמה מרצון.
- בעלי הדין מתחייבים לא להזמין את המגשר למסור עדות, בין בכתב בין בעל-פה, או להציג מסמכים בכל ענין שהועלה, במישרין או בעקיפין, בהליך הגישור.
- בעלי הדין מתחייבים לא למסור לבית המשפט דברים שנאמרו בהליך הגישור ולא להציג מסמכים בכל ענין שהועלה, במישרין או בעקיפין, בהליך הגישור.
- בעלי הדין זכאים להיוועץ עם עורכי הדין שלהם ועם כל מי שימצאו לנכון בכל שלב של הגישור.
- בעלי הדין מתחייבים לחתום על הסדר הגישור שהגיעו אליו, ומצהירים כי הם מבינים שדינו כדין חוזה שבית המשפט רשאי לתת לו תוקף של פסק-דין.
- בעלי הדין מסכימים כי העובדה שהם לא הגיעו להסדר גישור או שאינם שבעי רצון מההסדר שהגיעו אליו, לא תשמש עילת תביעה נגד המגשר, וכי בכפוף לסעיף 6 להסכם זה אין המגשר אחראי לתוצאת הגישור.
- המגשר מתחייב לנהוג בתום לב כדי לסייע לבעלי הדין להגיע ליישוב הסכסוך מתוך משא ומתן חופשי.

7. המגשר מצהיר כי הוא אינו תלוי בבעל דין ואינו בעל ענין, במישרין או בעקיפין, בנושאי הגישור, וכי לא היה בינו לבין מי מבעלי הדין קשר מקצועי או אישי קודם.
8. המגשר לא יהיה מוסמך להכריע או לתת החלטה מחייבת כלשהי בנושאים שבסכסוך בין בעלי הדין.
9. הודעת המגשר על שכר טרחתו ועל ההוצאות בעין במהלך הגישור מחייבת את בעלי הדין.
10. המגשר מתחייב שהוא לא יתן בעתיד שירותים מקצועיים לבעלי דין בכל ענין הקשור לסכסוך נושא הגישור ללא הסכמת כל בעלי הדין האחרים.
11. הליך הגישור יתנהל לפי נהלים אלה:
 - (א) המגשר יקבע את המקום והמועד לכל ישיבה;
 - (ב) המגשר יקבע את סדרי הגישור, ככל שלא נקבעו על פי דין;
 - (ג) המגשר רשאי לנהל תיק מסמכים ולרשום פרוטוקול של ישיבות הגישור; מסמכים ורשימות כאמור ישמשו את המגשר בלבד, ולא יהיו פתוחים לעיון בעלי הדין;
 - (ד) המגשר יהיה רשאי להתייעץ עם מומחה ולקבל חוות דעת של מומחה.12. המגשר רשאי להציע לבעלי הדין פתרונות לסכסוך ולהביא בפניהם הצעות להסדר גישור.

ט' בתמוז התשנ"ג (28 ביוני 1993)

דוד ליבאי
שר המשפטים